

نذری بهانه‌ای خوب برای یا هم بودن

نذری دادن در جامعه ایران یکی از صور نهادینه برای تبلور جهان بینی و نظام اعتقادی شیعه است.

نذری دادن در جامعه ایران یکی از صور نهادینه برای تبلور جهان بینی و نظام اعتقادی شیعه است. به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، در اردبیل، نذری چنانکه از نامش بر می آید، عهدی است که شخص با برآورده شدن حاجت خود آن را ادا می‌کند. نذری تنها ویژه‌ی آئین مقدس اسلام نیست، بلکه آنچه که از تاریخ برمی آید، نشان از این سنت در ادیان دیگر الهی نیز است.

نذورات در میان مسلمانان در ایام مختلفی وجود دارد که ماه محرم از ایامی است که نذری‌های زیادی در آن ادا می‌شود، آئین نذری دادن به عزاداران امام حسین(ع) سنتی دیرینه و پسندیده در میان اکثر مسلمانان به‌ویژه شیعیان دنیاست که در کشورمان رواج بیشتری دارد و شب و روز تاسوعا و عاشورا به اوج خود می‌رسد.

ما با نذری خوردن به کسی که نذری به نام اوست احترام می‌گذاریم و چون او نزد خدا محترم است موجب می‌شود که خداوند هم به ما توجهی کند. یکی از علما فرموده: اگر در مجلس امام حسین(ع) شرکت کردی و برایت چای آوردند آن چای را بنوش که دوی هر دردی است. چون نام امام حسین بر آن است.

در بحارالانوار در روایتی از امام حسین علیه السلام ذکر شده که فرمودند: «همانا خداوند ما را برگزید و گروهی را برای ما برگزید تا یاریمان کنند و به سبب شادی ما شاد باشند و به خاطر حزن ما اندوهگین باشند و اموال و جان‌هایشان را در راه ما بذل کنند. آنان از ما و به سوی ما هستند».

دادن اطعام و نذری در چندصد سال پیش شیوه‌ی شیعیان برای مقابله با ستم‌های امویه و بنی‌عباس بوده و در حقیقت برای حفظ هویت شیعیان انجام می‌شد، در عزاداری‌های محرم برخی از ارامنه و زرتشتیان به حضرت ابوالفضل(ع) و اباعبدالله الحسین(ع) ارادت ویژه‌ای دارند و هر سال از قند و چای هیئت‌های مسلمان گرفته تا چند رأس گوسفند نذر و در این مراسم معنوی شرکت می‌کنند. نذورات، یاد کردن گذشتگان و پیوند با گذشته هست.

حجت الاسلام «قیامی» مدیرکل اوقاف و امور خیریه استان اردبیل در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، افزود: نذری چنانکه از نامش بر می‌آید، عهدی است که شخص با برآورده شدن حاجت خود آن را ادا می‌کند. نذری تنها ویژه آئین مقدس اسلام نیست، بلکه آنچه که از تاریخ برمی‌آید، نشان از این سنت در ادیان دیگر الهی نیز است.

مدیرکل اوقاف وامورخیریه اردبیل خاطرنشان کرد: در موارد بسیار نذری را که افراد ادا می‌کنند، نذری بوده است که نسل‌های گذشته بر ذمه‌ی خود گذاشته بودند و نذورات یاد کردن گذشتگان و پیوند با گذشته نیز هست.

وی یادآور شد: نذورات در میان ایرانیان و بخصوص مردم اردبیل بیشتر اطعام بوده و سیاهپوشی، زنجیرزنی، روضه‌خوانی و خادم شدن در مرقد امامزاده گان از قدیم‌الایام در میان اردبیلی‌ها رواج داشته است.

قیامی گفت: یکی دیگر از فواید نذری جمع شدن همه اعضای فامیل به بهانه‌ی کمک کردن برای آماده‌سازی نذری است که این هم از دیگر زیبایی‌های این سنت الهی است. همیاری و دوستی مردم، نشان‌دهنده‌ی فرهنگ، آداب و رسوم و عقاید و سنت‌های ماست.

در ادامه «علی غریبانی» نماینده‌ی اسبق اردبیل در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، با اشاره به اینکه مراسم نذری دادن مملو از ارزش‌های انسانی و اسلامی است، خاطرنشان کرد: در کنار همیاری و دوستی مردم، نشان‌دهنده‌ی فرهنگ، آداب و رسوم و عقاید و سنت‌های ماست و نشانه‌هایی از عواطف احساسات و یکدلی مردم و شریک بودنشان در عزای سرور و سالار شهیدان است.

وی با یادآوری اینکه نذورات هر منطقه مطابق سنت‌ها و رسوم آن محله بوده، افزود: مثلاً در استان اردبیل بیشتر از قدیم‌الایام حلوا و آش میوه معروف بوده است که در ایام محرم در کوی برزن در دیگ‌ها بار گذاشته می‌شود در هیئت‌ها و خانه‌ها پخته می‌شود و قدیمی‌ترین غذاهای نذری هم مثل قیمه پلو، شیر برنج، شیرکاکائو و شربت‌های محلی از دیگر نذرهایی است در منطقه اردبیل رواج داشته است.

نماینده‌ی اسبق اردبیل افزود: سادگی این غذاها نشانی از سادگی و بی‌آلایشی صاحب این روزهاست که ای کاش پس از محرم نیز در میان ما بماند.

غریبانی خاطرنشان کرد: ادای نذر موجب اجتماعی شدن و درونی کردن ارزش‌ها و اعتقادات دینی تقویت باورهای جمعی و تقرب بیشتر به خدای متعال و تعظیم شخصیت‌های اهل بیت پیامبر نور و رحمت و فعالیت آئینی است که روز به روز گسترش بیشتری می‌یابد.

وی گفت: نذری و نذری دادن یادآوری‌کننده‌ی ارزش‌های اجتماعی نظیر برابری، تعاون، اتحاد، نظم، تعادل و توازن است، همکاری مردان و زنان برای نذری دادن و در کنار هم بودن آنها هنگام طبخ نذری، نشانه‌ی همراهی آنان در همه شرایط و زمان‌ها است.

نماینده‌ی اسبق اردبیل خاطرنشان کرد: گاهی چشم و هم‌چشمی‌ها، ریخت و پاش‌ها و سفره‌هایی که پای آن فقرا و افراد مستحق نمی‌نشینند از آسیب‌های این سنت زیباست که با تبلیغات و آگاهی‌رسانی در سال‌های اخیر کمتر شاهد این موارد بودیم.

غربیانی افزود: شاید بهترین نذرها برای مقابله با شبیخون فرهنگی دشمن و افزایش آگاهی قشر جوانان توزیع محصولات فرهنگی مانند سی‌دی‌های سخنرانی موثرکتاب مذهبی ساده و زیبا و قابل فهم برای عموم مردم در میان جماعت عزادار باشد. زیبایی محرم و نذرهایش زمانی دلنشین‌تر است که از تجملات و اسراف جلوگیری شود.

«هوشنگ منافی» یک پیشکسوت هیئتی در خصوص نذری دادن می‌گوید: زیبایی محرم و نذرهایش زمانی دلنشین‌تر است که از تجملات و اسراف جلوگیری شود و این نذورات شامل همه اقشار چه غنی و چه فقیر شود تا همه در این ایام همدل و یکرنگ باشند.

وی افزود: نذری دادن فقط به توزیع مواد خوراکی محدود نمی‌شود بلکه با تسری دادن این سنت به نذرهای معنوی نظیر روزه، ختم قرآن، ذکر صلوات نیز می‌تواند در تزکیه نفس و ارتقای روحی عزاداران تأثیر بسیاری داشته باشد.

منافی خاطرنشان کرد: صحنه‌ی هم زدن غذای نذری، از آن خاطره‌هایی است که هیچ وقت از خاطر نمی‌رود آن لحظه، انسان رازی در دل دارد که با امام(ع) و خدای خود در میان می‌گذارد و به نیت بر آورده شدن، نذری را هم می‌زند، اما شاید ویژگی اصلی این اتفاق، یعنی بار گذاشتن دیگی برای تعداد زیاد که به دلیلی مشترک و برای عرض ارادتی جمع شده‌اند، در این است که برای این مهمانی، نه کسی دعوت می‌کند نه کسی انتظار دعوت شدن دارد. نذری یک بهانه خوب برای با هم بودن است.

گزارش از «سمیه درازی»